

ЮРИДИЧНЕ
БЮРО

ЄГОРОВ
ПУГІНСЬКІЙ
АФАНАСЬЄВ
І ПАРТНЕРИ

АНТИМОНОПОЛЬНІ РИЗИКИ В АГРАРНОМУ БІЗНЕСІ

Олег Бойчук

16.05.2016

(1) Реформа антимонопольного законодавства – що актуального для АПК?

(2) Типові антимонопольні порушення на ринках АПК

- ┌ Статистика порушень в 2014 – 2015 роках
- ┌ Зловживання монопольним положенням
- ┌ Антиконтурентні узгоджені дії
- ┌ Недобросовісна конкуренція
- ┌ Концентрації без дозволу АМК

(3) Нові та потенційні антимонопольні ризики

Реформа антимонопольного законодавства

- Актуалізація фінансових показників учасників концентрації та введення спрощеної процедури розгляду концентрацій, що не впливають на ринок → **в процесі виконання** (зміни до Закону України «Про захист економічної конкуренції» вступають в дію 18 травня 2016)
- Публікація рішень АМК → **виконано** (зміни до Закону України «Про захист економічної конкуренції» вступили в дію 03 березня 2016)
- Забезпечення прозорості накладення штрафів → **виконано** (на рівні Рекомендаційних роз'яснень АМК від 16 лютого 2016 р. №6-рр «Рекомендаційні роз'яснення щодо застосування положень частин другої, п'ятої та шостої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», частин першої та другої статті 21 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції»)

Додатково розглядається – закріплення методики накладення штрафів на законодавчому рівні та право судів переглядати рішення АМК про накладення штрафів (проект Закону №2431 від 19.03.2015 «Про внесення змін до законодавства про захист економічної конкуренції щодо визначення органами Антимонопольного комітету України розміру штрафів за порушення законодавства про захист економічної конкуренції»)

- Введення регулювання державної допомоги → **в процесі виконання** (ЗАКОН УКРАЇНИ “Про державну допомогу суб'єктам господарювання” від 01.07.2014 №1555-VII, вступає в дію 02.08.2017)
- Роз'яснення принципів оцінки горизонтальних злиттів → **не виконано** (в плані на 2017)
- Прийняття критеріїв дозволених вертикальних угод і угод про передачу технологій → **не виконано** (в плані на 2017)
- Імплементация відповідних норм законодавства ЄС щодо розмежування компетенції Європейської комісії та АМК при розгляді заяв на концентрацію → **не виконано** (в плані на 2017)

2 місце за кількістю порушень (**14.28%**) серед усіх ринків (2015)

2 місце за структурними передумовами конкуренції (2014)

Порушення на ринках АПК за видами від загальної кількості на всіх ринках (2014)

- ┌ Недобросовісна конкуренція – **53.54%**
- ┌ Антиконтурентні узгоджені дії суб'єктів господарювання – **16.51%**
- ┌ Зловживання монопольним положенням – **5.5%**
- ┌ Антиконтурентні дії органів влади – **1.0%**

Значний рівень підтримки судами рішень АМК – **80-97%** (за різними даними)

Земельні відносини

- І Відмова орендарів земельних ділянок від приведення умов договорів у відповідність до закону, зокрема, в частині розміру орендної плати не менше 3%
- І Встановлення різних умов договорів, в т.ч. різні відсоткові ставки орендної плати, щодо земельних ділянок однакового цільового призначення на одному товарному ринку

Послуги зберігання

- І Відмова елеватора від прийняття зерна на зберігання
- І Встановлення елеватором невиправдано жорстких санкцій за несвоєчасне вивезення зерна
- І Завищення елеватором цін на зберігання зерна та/або на переоформлення складських документів на зерно

Закупівля молока

- І Зниження закупівельних цін на молоко

Основна проблема – визначення монопольного положення

Ринки харчових продуктів

- І Встановлення необґрунтованих цін на соціальні продукти (яйця курячі, борошно, молоко)

Послуги зберігання

- І Завищення елеваторами вимог до якості зерна

Основна проблема – кваліфікація антиконкурентних узгоджених дій за схожістю поведінки суб'єктів господарювання (одночасне рівнозначне підвищення цін, тощо)

Розповсюдження інформації, що вводить в оману – приклади:

- І невідповідність складу продукції її фактичному вмісту
- І зазначення неправдивої інформації щодо території походження сировини
- І поширення неправдивих відомостей про продукт
- І зазначення неточної / нерозбірливої / спірної інформації на етикетці продукції
- І порушення вимог маркування, що надає неправомірні переваги у конкуренції

**Основна проблема – оціночний характер рішень щодо «введення в оману»
(частково вирішується експертизою, соціальними дослідженнями, тощо)**

Коли необхідний дозвіл:

- І Злиття або приєднання
- І Набуття у власність або *отримання права користування* (безпосередньо або *опосередковано*) на *активи* у вигляді ЦМК або структурного підрозділу
- І *Суміщення посад*
- І Створення суб'єкта господарювання
- І Придбання (безпосередньо або *опосередковано*) акцій / часток, що забезпечують 25/50% голосів
- І Порогові показники

Виключення:

- І придбання акцій / часток фінансовою установою з метою їх наступного перепродажу за умови, що набувач не бере участі в голосуванні у вищому органі чи інших органах управління суб'єкта господарювання
- І дії, які здійснюються між суб'єктами господарювання, пов'язаними відносинами контролю, крім випадків набуття такого контролю без отримання дозволу Антимонопольного комітету України, якщо необхідність отримання такого дозволу передбачена законом

Ризики вчинення антиконкурентних узгоджених дій або зловживання монополюючими положеннями при торгівельних операціях:

- І вибіркоче уклатення договорів постачальником / відмова від уклатення договору з об'єктивно не обгрунтованих підстав
- І застосування непрозорих знижок, що спотворюють конкуренцію
- І обтяжливі та необгрунтовані положення про відмову від конкуренції та / або ексклюзив

Інтеграція України в міжнародні ринки – нові можливості та нові проблеми:

- І Зернові
- І Добрива

Наявність внутрішніх політик дотримання антимонопольного законодавства – теоретична чи практична користь?

ЮРИДИЧНЕ
БЮРО

ЄГОРОВ
ПУГІНСЬКІЙ
АФАНАСЬЄВ
І ПАРТНЕРИ

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

01030, Україна, Київ,
вул. Володимирська, б. 38

Тел.: +380 (44) 492 82 82

Факс: +380 (44) 492 82 72

www.erap.ua

Олег Бойчук
Партнер